

TUSİAD

İç Denetim: Kurumsal Yönetimin Güvencesi

Özlem Aykaç, CIA, CCSA
Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TIDE) Başkanı
Coca-Cola İçecek A.Ş. İç Denetim Direktörü

Sunum Planı

- Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE)
- Yönetim Kurulu ve İç Denetim İlişkisi
- Reel Sektör Uygulama Örneği
- TİDE Görüş ve Öneriler

TİDE - TÜRKİYE İÇ DENETİM ENSTİTÜSÜ

- Kuruluş 19.9.1995
- 1996 - IIA (Uluslararası İç Denetim Enstitüsü) üyeliği
- 1996 - ECIIA (Avrupa İç Denetim Konfederasyonu) üyeliği
- 2005 IIA Ulusal Enstitü Statüsü
- 300'den fazla kuruluşu temsilen 1150 üye

TİDE Faaliyetleri

■ İç Denetim Konferansları

- Ulusal (14 Konferans)
- Uluslararası (ECIIA Konferansı)

■ Sertifikasyon

- CIA (Sertifikalı İç Denetçi)
- CFSA (Sertifikalı Mali Hizmetler Denetçisi)
- CCSA(Kontrol Öz Değerlendirme)
- CGAP (Sertifikalı Kamu Denetçisi)

■ TİDE Akademi:

- Mesleki Gelişim Seminerleri
- Sertifikasyon Eğitimleri

■ Mesleki Yayınlar

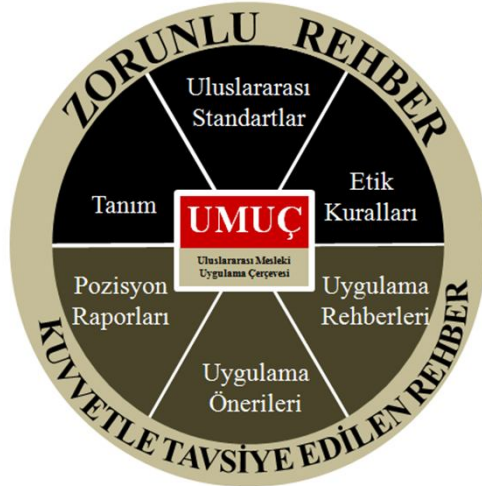
- Aylık Bülten
- 'İç Denetim' Dergisi
- "Kırmızı Kitap"
Uluslararası Standartlar,
Uygulama Önerileri
- Meslek Kitapları

■ Paylaşım Toplantıları

■ İnternet sitesi

- www.tide.org.tr

Uluslararası İç Denetim Standartları ve Mesleki Uygulama Çerçevesi

Meslekî Uygulama Çerçevesi

İç Denetim
Tanımı

Etik
Kurallar

Standartlar

Uygulama
Önerileri

Mesleki Sertifikasyon

Açıklama	Aşağıdakilerle ulaşılır	IIA Setifikaları
Gerekli bilgi ve diğer minimum gerekliliklerin karşılandığına dair tanınmayı sağlayan özelliklerin sistematik olarak ölçümü	<ul style="list-style-type: none"> ■ Onaylı veya akredite bir eğitim (Lisans) ■ Belirli bir iş tecrübesi ■ Sınavın başarılmaması 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sertifikalı İç Denetçi® (CIA) ■ Kontrol Öz Değerlendirme Sertifikası (CCSA) ■ Sertifikalı Kamu Denetçisi (CGAP) ■ Sertifikalı Mali Hizmetler Denetçisi (CFSA)

TUSİAD

İç Denetim: Kurumsal Yönetimin Güvencesi

Kurumsal Yönetimde Üst Yönetimin Sorumluluğu:

- Etik kuralların belirlenmesi ve uyumun takibi,
- Riskleri izlemek ve risk yönetim politikasını belirlemek,
- Kurumsal performansı izlemek,
- Risk yönetimi, finansal ve operasyonel kontrol sistemlerinin kurulması ve uygulanmasını sağlamak.

Risk Yönetiminde Üst Yönetimin Sorumluluğu:

- Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi,
- Risklerin kabul edilebilir düzeyde olup olmadığına karar vermesi,
- Kabul edilebilir düzeyde değilse, bu risklere karşı uygun önlemleri alması,
- Riske karşı bir iç kontrol çerçevesinin olması,
- Kontrollerin etkin çalıştığından emin olması,

Değerli Bir Kaynak...

- İç denetim, gerek şirketin hedeflerine ulaşması, gerekse iç kontrol sistemi ve risk yönetimini güçlendirme konusunda, üst yönetim ve yönetim kurulu için değerli bir kaynaktır.

İç Denetim nedir?

‘İç denetim, bir kurumun faaliyetlerini geliştirmek ve onlara değer katmak amacını güden **bağımsız** ve **tarafsız** bir güvence ve danışmanlık faaliyetidir. ’

‘İç denetim, kurumun **risk yönetim, kontrol** ve **kurumsal yönetim** süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek amacına yönelik sistemli ve disiplinli bir yaklaşım getirerek kurumun amaçlarına ulaşmasına yardımcı olur. ’

Faaliyetlerin Analizi

- İç denetçiler:
  - Kurumun faaliyetleri, politikaları ve prosedürlerini gözden geçirirler
  - Kurumun hedef ve amaçlarına ulaşmasına yardımcı olurlar
  - “Resmin bütünü” ve çeşitli farklı faaliyet ve bölümleri görür ve anlarlar
  - Ekonominin geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması amacına yönelik tavsiyelerde bulunurlar

Uyumu Denetlemek ve İzlemek

- Kurum yönetiminin belirlediği politikalara ve prosedürlere uyulmasını sağlarlar
- Prosedürlerde yapılan değişikliklerin etkilerini analiz ederler
- Mevcut kanunlara ve düzenlemelere uyulmasını sağlarlar
- Kurumun misyonu, kültürü & ortamına uyum hedeflerini gözden geçirirler
- Uymamanın etkilerinin kavranmasını ve anlaşılmasını sağlarlar

Risklere Karşı Korunmayı Sağlamak

- Varlıkları korumak amacına yönelik iç kontrol sistemini değerlendirirler
- Teknolojik koruma araçları
- Ortaya çıkmakta olan sorunlar

Bir Denetim Komitesi Kaynağı...

- Aktif ve bilgili bir denetim komitesi, ortaya çıkmakta olan riskler ve mevcut eğilimler üzerinde odaklanmak da dahil, kurumun kontrol ortamının bağımsız ve objektif bir gözle ve tam ve eksiksiz denetlenmesini sağlar. İç denetim, şirket içinde denetim komitesinin kullanabileceği temel ve asli araçtır.

- Ford Motor Company

Temel Hizmetler

- İç denetim; bilgilerin güvenilirliğini ve doğruluğunu, politikalara ve mevzuata uyulup uyulmadığını, kaynakların ekonomik ve verimli kullanılıp kullanılmadığını ve kurumun belirlediği faaliyet hedefleri ve amaçlarını gözden geçirir ve denetler. İç denetim; sistemler, üretim, mühendislik, pazarlama ve insan kaynakları da dahil kurumun tüm faaliyet ve bölümlerini ve finansal faaliyetlerini kapsar. **Onsuz olabilir misiniz?**

REEL SEKTÖR UYGULAMA ÖRNEĞİ

AC SCHEDULE 2009 - 2010

Audit Committee Schedule 2009 -2010								
Date of the Meeting	3.25.09	6.23.09	9.14.09	11.11.09	3.24.10	6.24.10	9.15.10	11.17.10
Time	09-14:00	09-12:30	17-20:00	15-18:00	09-12:30	09-12:30	09-12:30	09-12:30
Financial and Related Reporting								
Review of financial results for the quarter	X		X		X		X	
Current accounting and financial reporting matters	X		X		X		X	
Controls and Compliance								
Legal & regulatory matters				X				
Tax matters	X							
Code of Ethics		X			X			
Risk Management			X				X	
Information systems				X				X
Internal Audit								
Internal audit charter, objectivity & independence				X				
Internal audit plan, budget & staffing				X				
Internal Audit Quality Assurance Review	X							X
Coordination with external auditors	X				X			
Summary of significant findings	X	X	X	X	X	X	X	X
Private session with internal audit director				X				X
External Audit								
Appointment with external auditors	X				X			
External auditors' audit plan, independence	X				X			
External auditors' internal control findings	X		X		X		X	
Private session with external auditors	X				X			
Other Committee Activities								
Minutes of previous meeting	X	X	X	X	X	X	X	X
Audit committee charter				X				X
Audit committee self-assessment				X				X
Report to the board of directors	X	X	X	X	X	X	X	X
Report to shareholders	X				X			
Annual AC Dinner				X				X

AGENDA

Coca-Cola İçecek

1 Opening by Chairman (15:00 -15:15)

2

CIAD Activity Report (15:15 - 15:30)

3

CIAD 2010 Budget (15:30 - 16:00)

4

CCI Audit Highlights (16:00 -16:45)

- Turkey – HR , Costing
- Kyrgyzstan, Kazakhstan

5

Follow-up Audit Results & MAP Status (16:45 -16:50)

6

Code Violations & Ethic Code Update (16:50-17:00)

7

Business System Review (17:00-17:30)

8

AC Private Session (17:30-18:00)

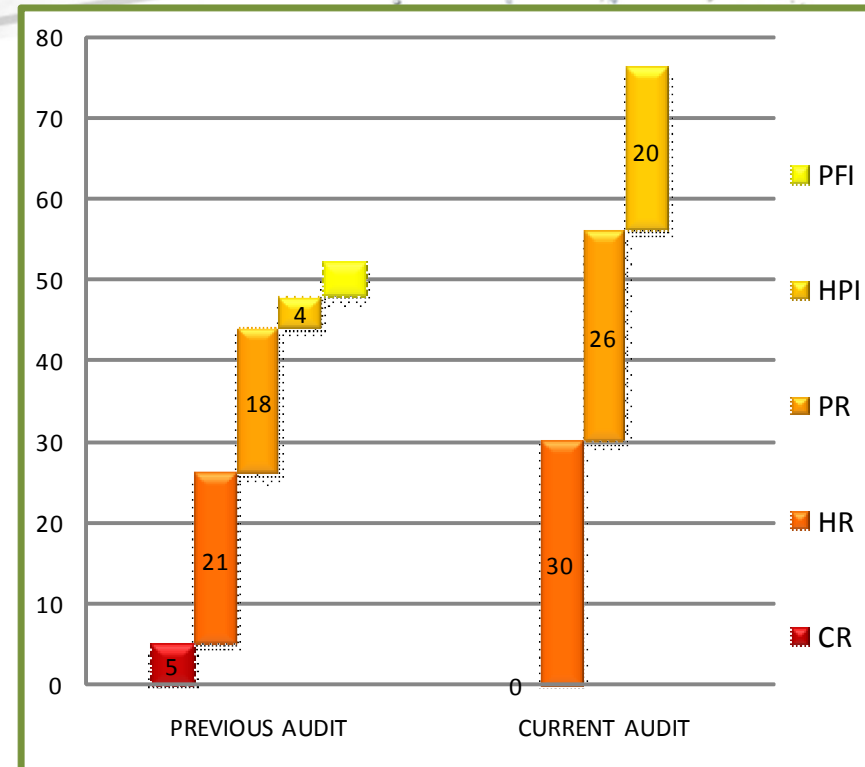
AUDIT SCORECARD

Findings Per Category	CR	HR	PR	HPI	PFI	Total
Previous Audit	1	7	9	2	4	23
Equivalent Score *	5	21	18	4	4	52
Current Audit	0	10	13	10	0	33
Equivalent Score *	0	30	26	20	0	76

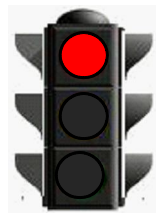
* Equivalent Score = Findings x Multiplier

MULTIPLIERS					
	CR	HR	PR	HPI	PFI
Multiplier	5	3	2	2	1

CATEGORIES

CR : Critical Risk
 HR : High Risk
 PR : Potential Risk
 HPI : High Potential For Improvement
 PFI : Potential For Improvement

AUDIT RESULTS ASSESMENT

Criteria	Critical risk		High risk		Total Audit Score
Needs significant improvement	1 finding and over	or	5 findings and over	or	70 and over
Needs moderate improvement	-	or	2 findings and over	or	40 and over
Generally confirms to expected standards	-	or	1 finding	or	Below 40

TUSİAD

TİDE

Görüş ve Öneriler

TİDE Görüş ve Öneriler

- **Gerekli Düzenlemelerin yapılması;**
  - **TTK - İç Denetim, Risk Yönetimi**
  - **SPK, Denetim Komitesi - İç Denetim**
- **Uluslararası İç Denetim Standartlarının Kabulü ve Uygulanmasının teşviği;**
- **İç Denetçilerin Sertifikasyonu ve Sürekli Gelişim Programı;**
- **İç Denetim Kalite Güvence Değerlendirmesi;**

TUSİAD

SORULAR?? TEŞEKKÜRLER